

สรุปผลการประชุม APEC Food Safety Cooperation Forum Trade Facilitation Through
Harmonization of Import Maximum Residue Limits for Pesticides – Phase 3:
Development of Two Implementation Tools และคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาสารพิษตกค้าง
(Codex Committee on Pesticide Residues: CCPR) ครั้งที่ 50 ณ เมืองไทโฮว สาธารณรัฐ
ประชาชนจีนระยะเวลาการเดินทาง ระหว่างวันที่ 4-15 เมษายน 2561 (รวมวันเดินทาง)

๑.การประชุม APEC Food Safety Cooperation Forum ภายใต้หัวข้อการอำนวยความสะดวกทางการค้าด้วยการทำให้ค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดที่ยอมให้สำหรับการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารให้สอดคล้องกัน (Trade Facilitation Through Harmonization of Import Maximum Residue Limits for Pesticides) เป็นการประชุมแรกของโครงการระยะที่ 3 หลังจากที่อยู่ในระยะ 1 และ 2 ได้ริเริ่มและจัดทำแนวปฏิบัติในการจัดทำค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดที่ยอมให้สำหรับการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร (Import MRL Guideline for Pesticide) เรียบร้อยแล้ว ในระยะที่ 3 นี้เป็นการจัดทำเครื่องมือเพื่อนำแนวปฏิบัติดังกล่าวไปใช้ มีผู้เข้าร่วมประชุม 44 คน จากประเทศสมาชิกเอเปค 11 ประเทศ และหน่วยงานเอกชนที่ประชุมได้อภิปรายถึงรูปแบบของเครื่องมือที่จะรวบรวมข้อมูลนโยบายการกำหนด import MRLs ของประเทศสมาชิกเอเปค และรายการข้อมูลที่ต้องส่งให้ประเทศผู้นำเข้าประเมินก่อนการกำหนด import MRLs เมื่อเครื่องมือนี้เสร็จสิ้นจะปรากฏบนเว็บไซต์ของเอเปค สำหรับประเทศสมาชิกหรือผู้สนใจสามารถศึกษาและวางแผนการจัดส่งคำขอกำหนด import MRLs และข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปยังประเทศนำเข้าได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นผลให้การค้าสินค้าเกษตรและอาหารในภูมิภาคเอเปคเป็นไปอย่างสะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดรูปแบบและรายละเอียดสำหรับเครื่องมือดังกล่าวในขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว แต่ยังจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมในรายละเอียดอื่นๆ จึงมีมติให้จัดตั้งคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพิจารณาในเรื่องนี้ โดยจะเวียน ร่างเอกสารจากการประชุมในครั้งนี้นำให้ประเทศสมาชิกให้ข้อคิดเห็นรวมสองครั้ง ก่อนกำหนดการประชุมครั้งถัดไปในเดือนตุลาคม 2561 ซึ่งจะจัดขึ้นติดต่อกันกับการประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาการตรวจสอบและรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออก (Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification Systems; CCFICS) ณ เมืองบริสเบน เครือรัฐออสเตรเลีย

๒. การประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาสารพิษตกค้าง ครั้งที่ 50 มีผู้เข้าร่วมประชุม 238 คน จากประเทศสมาชิก 51 ประเทศ สหภาพยุโรปและองค์กรต่างๆ ผู้สังเกตการณ์ 11 องค์กร โดยมี Dr Xiongwu Qiao จากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประธาน สรุปผลการประชุมที่สำคัญได้ดังนี้

2.1 เห็นชอบค่า MRLs เพื่อเสนอคณะกรรมการโคเด็กซ์ (Codex Alimentarius Commission; CAC) ครั้งที่ 41 พิจารณารับรองเพื่อประกาศใช้ทั้งหมด 367 ค่า โดยครอบคลุมวัตถุอันตรายทางการเกษตร (pesticide) จำนวน 26 ชนิด ทั้งนี้ มีค่า MRLs 2 ค่า ที่กำหนดโดยใช้ข้อมูลการศึกษาปริมาณการตกค้างจากการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรตามคำแนะนำ (supervised residue trials) ของประเทศไทย ในมะม่วง และลิ้นจี่ ที่ 0.01 mg/kg และ 0.015 mg/kg ตามลำดับ

2.2 เห็นชอบค่า MRLs เพื่อเสนอคณะกรรมการโคเด็กซ์ (Codex Alimentarius Commission; CAC) ครั้งที่ 41 พิจารณายกเลิกทั้งหมด 11 ค่า โดยครอบคลุมวัตถุอันตรายทางการเกษตร 6 ชนิด โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุเนื่องมาจากกำหนดค่า MRLs ใหม่ และบริษัทผู้ผลิตวัตถุอันตรายทางการเกษตร/ประเทศสมาชิกไม่สนับสนุนข้อมูลเพื่อทำการประเมิน

2.3 เห็นชอบให้คงค่า MRLs ของวัตถุอันตรายทางการเกษตร 11 ชนิด รวมค่า MRLs 66 ค่า ในขั้นที่ 4 และ 7 ทั้งนี้เนื่องจากต้องรอข้อมูลด้านพิษวิทยา ข้อมูลการขึ้นทะเบียน และ/หรือ ข้อมูลการศึกษา

ปริมาณสารพิษตกค้าง ที่ต้องทำการศึกษาและจัดส่งให้คณะผู้เชี่ยวชาญด้านสารพิษตกค้าง (Joint FAO/WHO Meeting on Pesticide Residues; JMPR) ประเมิน รวมทั้งรอข้อมูลผลการประเมินจาก JMPR เพิ่มเติมในวัตถุอันตรายทางการเกษตร/สินค้าเกษตรบางชนิดที่เกี่ยวข้อง การยกเลิกค่า MRLs กลุ่มสินค้าเกษตร ของวัตถุอันตรายทางการเกษตรหลายชนิด ทำให้สินค้าเกษตรบางตัว เช่น กระเจี๊ยบเขียว กระเจี๊ยบแดง และมาร์ทีเนีย ที่เดิม JMPR ประเมินและเสนอกำหนดค่า MRLs กลุ่มย่อยพริกไทย (pepper) โดยไม่รวมพืชทั้งสามนี้ แต่ที่ประชุมเห็นว่าพืชทั้งสามชนิดนั้นเป็นพืชรอง หากยกเว้นกลุ่มพริกไทยจะทำให้ไม่มีค่า MRLs อาจเกิดอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ JMPR จึงรับไปประเมินอีกครั้งว่าค่า MRL กลุ่มพริกไทย สามารถใช้ได้กับ กระเจี๊ยบเขียว กระเจี๊ยบแดง และมาร์ทีเนีย หรือไม่ และจะเสนอให้ CCPR ครั้งที่ 51 พิจารณาต่อไป

2.4 ที่ประชุมเห็นชอบแผนการประเมินข้อมูลเพื่อกำหนด Codex MRL สำหรับปี 2561 โดย

- ประเทศไทยต้องจัดส่งข้อมูลการศึกษาปริมาณการตกค้างจากการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรตามคำแนะนำเสนอ JMPR เพื่อประเมินกำหนดค่า Codex MRLs โดยประเทศไทยมีแผนในการจัดส่งข้อมูลของ Carbosulfan ในมะเขือยาว หน่อไม้ฝรั่ง และมะม่วง และ Dimethoate ในถั่วฝักยาว เพื่อร่วมประเมิน

- วัตถุอันตรายทางการเกษตร 6 ชนิดที่ไม่มีผู้ส่งข้อมูลการศึกษาการตกค้าง และบางชนิดมีความเสี่ยงต่อสุขภาพ ได้แก่ aldicarb, amitraz, azinphos-methyl, dicloran, fenarimol และ phosalone ซึ่งในอนาคตจะยกเลิกค่า MRLs ของวัตถุอันตรายทางการเกษตรเหล่านี้ ที่ประชุมจึงขอให้ประเทศสมาชิกพิจารณาจัดส่งข้อมูลสำหรับสารเหล่านี้ หากจำเป็นต้องใช้ ทั้งนี้บางสารจำเป็นต้องส่งคำแนะนำในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรใหม่ เพื่อลดความเสี่ยงอันตรายของผู้บริโภค นอกจากนี้ที่ประชุมเห็นว่าควรจัดทำแนวทางในการจัดการวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ไม่มีการสนับสนุนข้อมูล แต่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้บริโภค โดยเพิ่มเป็นงานใหม่ภายใต้คณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ (electronic Working Group; e-WG) เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (EWG priority) ซึ่งมีเครือข่ายออสเตรเลียเป็นประธาน และประเทศแคนาดา สาธารณรัฐชิลี และสาธารณรัฐเคนยาเป็นประธานร่วม จัดทำเอกสารอภิปราย (discussion paper) ควบคู่กับงานจัดลำดับรายการและความพร้อมในการจัดส่งข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด เสนอให้ที่ประชุม CCPR ครั้งที่ 51 เห็นชอบต่อไป

2.5 เนื่องจากเห็นชอบให้คงค่าปริมาณ Codex MRLs ของ flumetrim ไว้ จนกว่าจะมี Codex MRLs สำหรับยาสัตว์ ค่า MRL ของ flumetrim กำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์สัตว์ซึ่งได้มาจากการที่ใช้เป็นยาภายนอกสำหรับสัตว์เท่านั้น (ไม่รวมค่า MRLs จากอาหารสัตว์) ดังนั้นควรเสนอให้ The Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives (JECFA) เป็นผู้ ประเมิน และ Codex Committee on Residues of Veterinary Drugs in Foods (CCRVDF) พิจารณา และในอนาคตหากมีสารลักษณะนี้ในรายการประเมิน ขอให้ EWG priority บ่งชี้ ก่อนเสนอ CCPR ครั้งที่ 51

2.6 เห็นควรปรับปรุงตาราง excel ซึ่งให้บันทึกข้อมูลการขึ้นทะเบียนสารเคมีของประเทศ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ง่ายขึ้น และมอบหมายให้จัดตั้งคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ (electronic Working Group; e-WG) ซึ่งมีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นประธาน และประเทศออสเตรเลียเป็นประธานร่วม

2.7 ที่ประชุมพิจารณาข้อเสนอการปรับปรุงการจัดกลุ่มสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารและอาหารสัตว์และรายชื่อสินค้าเกษตรด้านพืชต่างๆ แล้ว มีมติดังนี้

2.7.1 เห็นชอบกับการจัดกลุ่มสินค้าเกษตรชนิดที่ 04 Nuts Seeds and saps โดยที่ประชุมเห็นชอบให้

- เพิ่มคำอธิบายในกลุ่มของไซรัปจากน้ำเลี้ยงของต้นไม้ ให้ครอบคลุมน้ำหวานจากช่อดอกมะพร้าวและตาลโตนด และเพิ่มรายชื่อในกลุ่มนี้อีก 2 สินค้า คือน้ำเลี้ยงจากต้นมะพร้าวและน้ำเลี้ยงจากต้นตาลโตนด โดยไม่แยกเป็นกลุ่มย่อย และไม่มีพืชตัวแทนของสินค้าในกลุ่มของไซรัปจากน้ำเลี้ยงของต้นไม้ ดังนั้นทุกสินค้าจึงต้องมีการศึกษาหาปริมาณสารพิษตกค้างเฉพาะตัว

- การจัดกลุ่มของสินค้า perilla seed (เมล็ดงาหม่อน) ควรจัดอยู่ในกลุ่มเมล็ดพืชน้ำมัน เช่นเดิม เนื่องจากในการบริโภคส่วนใหญ่จะเป็นการนำมาผลิตน้ำมันมากกว่าการรับประทานเป็นเครื่องเทศ แม้ว่าพันธุ์ที่ใช้ผลิตน้ำมันและเครื่องเทศจะเป็นคนละพันธุ์ แต่ที่ประชุมเห็นว่าสินค้าเกษตรควรจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

- ที่ประชุมเห็นชอบให้เสนอสินค้าเกษตร ชนิดที่ 04 Nuts, Seeds and Saps เพื่อให้ที่ประชุม CAC ครั้งที่ 41 พิจารณาประกาศใช้เป็นมาตรฐาน

2.7.2 เห็นชอบกับการจัดสินค้าเกษตรชนิดที่ 05 สมุนไพรและเครื่องเทศ การจัดกลุ่มย่อยของพริกแห้ง และเปลือกผลไม้ตระกูลส้ม ให้คงไว้ที่กลุ่มเดิม เนื่องจากมีการบริโภคในลักษณะเป็นต่อครั้งในปริมาณน้อย โดยใช้เป็นเครื่องเทศเท่านั้น เสนอเพื่อให้ CAC ครั้งที่ 41 พิจารณาประกาศใช้เป็นมาตรฐานต่อไป

2.8 เห็นชอบเบื้องต้นในการแบ่งกลุ่มพืชอาหารสัตว์ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 050 Legume feeds, 051 Straw, fodder and forage of cereal grains และ 052 Miscellaneous fodder and forage crops และการใช้เกณฑ์ของปริมาณน้ำ (water content) ในการจัดกลุ่มย่อย โดยแบ่งเป็น อาหารสัตว์ที่ปริมาณน้ำมาก ปริมาณน้ำน้อย และผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์แปรรูป และที่ประชุมยังเห็นชอบให้ย้ายสินค้ากลุ่มอาหารสัตว์ที่ผ่านกระบวนการผลิตซึ่งเดิมอยู่ใน Class D (Processed Food of Plant Origin) มารวมไว้ยัง Class C processed product for animal feed และเห็นชอบให้ตั้งจัดตั้งคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ (electronic Working Group; e-WG) เพื่อจัดทำร่างรายชื่อสินค้าและนำเสนอในที่ประชุม CCPR ครั้งที่ 51 ต่อไป

2.9 ที่ประชุมเห็นชอบให้คณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์เป็นประธาน และเครือรัฐออสเตรเลียและสาธารณรัฐยูกันดา เป็นประธานร่วม ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อพิจารณาผลประโยชน์ ความท้าทายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการจัดการความเสี่ยง การสื่อสารความเสี่ยง การคุ้มครองผู้บริโภค และการค้าระหว่างประเทศจากการแก้ไขสูตรคำนวณที่ใช้ในการประเมินการได้รับสัมผัสแบบเฉียบพลัน (International Estimated Short-term Intake; IESTI) รวมถึงรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สูตร IESTI ปัจจุบัน กรณีสินค้าที่เป็น Blending and bulking เพื่อประกอบการพิจารณาโดย JMPR และจัดทำเป็นเอกสารเพื่อพิจารณาเสนอ CCPR ครั้งที่ 51 พิจารณาต่อไป

2.10 ที่ประชุมพิจารณาข้อเสนองานอื่นๆและงานในอนาคต จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

2.10.1 การพัฒนาคู่มือสำหรับสารกำจัดศัตรูพืชชีวภาพ (Bio-pesticide) เพื่อให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกันในระดับสากล เกี่ยวกับชนิดของสารชีวภาพและแร่ธาตุที่ถูกนำมาใช้ในการกำจัดศัตรูพืช โดยสารเหล่านี้มีปัญหาต่อสุขภาพน้อยดังนั้นจึงควรได้รับการยกเว้นค่า MRLs และ/หรือไม่ให้เกิดการตกค้างของสารเหล่านี้ในสินค้าเกษตร ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ตั้งคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจัดทำร่างคู่มือเสนอต่อที่ประชุม CCPR ในครั้งต่อไป

2.10.2 ที่ประชุมมีความเห็นว่าร่างเอกสารเรื่อง “หลักเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยงในรูปแบบเดียว เพื่อแก้ไขปัญหากลุ่มสารเคมีที่ขัดขวางการทำงานของต่อมไร้ท่อที่ใช้กำจัดศัตรูพืชอาหาร” ที่นำเสนอโดยสาธารณรัฐอินเดีย มีความสำคัญ แต่ในปัจจุบันยังไม่ก่อให้เกิดประเด็นในทางการค้า และเนื่องจากยังไม่เกิดปัญหาในการยกเลิกค่า MRLs ของวัตถุอันตรายทางการเกษตร เพียงเพราะอยู่ในกลุ่ม

สารเคมีที่ขัดขวางการทำงานของต่อมไร้ท่อนี้ นอกจากนี้นักกลุ่มสารเคมีเหล่านี้ยังมีที่มาหลากหลายนอกเหนือจากเป็นสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ดังนั้นประเด็นที่บางส่วนอาจอยู่นอกเหนือขอบเขตของ CCPR

2.10.3 ที่ประชุมเห็นชอบต่อการทบทวน Guidelines on the use of mass spectrometry for the identification, confirmation and quantitative determination of residues ที่เสนอโดยประเทศอิหร่าน โดยเห็นชอบให้ตั้งคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน เป็นประธาน และประเทศคอซตาริกาเป็นประธานร่วม เพื่อดำเนินการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับความเป็นมา และประเด็นที่จะดำเนินการทบทวน ทั้งนี้ต้องทำความสอดคล้องกันกับ Guidelines on Performance Criteria for Methods of Analysis for the Determination of Pesticide Residues in Food and Feed เอกสารอื่นของ Codex ด้วย เพื่อนำเสนอในที่ประชุม CCPR ครั้งที่ 51 ต่อไป

2.10.4 ที่ประชุมเห็นชอบต่อร่างเอกสาร *“Consideration of opportunities and challenges related to the participation of the JMPR in an international joint review of a new compound”* ของประเทศแคนาดา โดยในเรื่องการศึกษาโอกาสและความท้าทายในการมีส่วนร่วม กับ JMPR เพื่อประเมินค่า MRLs ของสารใหม่ โดยเห็นชอบให้ตั้งคณะทำงานอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีประเทศแคนาดาเป็นประธาน สาธารณรัฐคอซตาริกาและสาธารณรัฐเคนยา เป็นประธานร่วม เพื่อประเมินประโยชน์และความท้าทาย และแนวทางในการทำให้เกิดมีส่วนร่วมของ JMPR ในการประเมินวัตถุอันตรายทางการเกษตรชนิดใหม่ในระดับสากล โดยเพื่อจัดทำร่าง และนำเสนอในที่ประชุม CCPR ครั้งที่ 51 ต่อไป

2.11 การประชุม CCPR ครั้งที่ 51 กำหนดจัด ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2562